

Бойченко Катерина Степанівна
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
boychenka@ukr.net
Короленко Ірина Вікторівна
студентка 5 курсу факультету економіки та управління
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
irene.korolenko@gmail.com

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЕКОНОМІЧНУ СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

ВЛИЯНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА ЭКОНОМИЧЕСКУЮ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ

THE INFLUENCE OF INNOVATION ON ECONOMIC STABILITY OF THE ENTERPRISE

Анотація. В роботі досліджено вплив інноваційної діяльності на економічну стійкість підприємства з урахуванням її позитивних та негативних аспектів. Запропоновано напрями запобігання негативному впливу інноваційної діяльності на економічну стійкість підприємства.

Аннотация. В работе исследовано влияние инновационной деятельности на экономическую устойчивость предприятия с учетом его положительных и отрицательных сторон. Предложены направления предотвращения негативного влияния инновационной деятельности на экономическую устойчивость предприятия.

Abstract. The paper identified the influence of innovation on economic stability of the enterprise in terms of its positive and negative aspects. The ways of preventing the negative impact of innovation on economic stability of the company were proposed.

Одним з найголовніших завдань підприємства є забезпечення його економічної стійкості. Особливо це є актуальним в умовах динамічного ринкового середовища, а також кризи. Завдяки ефективній інноваційній діяльності підприємство може досягти економічної стійкості. Але з іншого боку, інновації можуть не принести очікуваного результату від їх впровадження, що навпаки може негативно вплинути на ефективність функціонування, отримання прибутку та економічну стійкість компанії.

Вчені та практики висловлюють різноманітні погляди на економічну стійкість бізнесу і фактори, що її визначають. Одні дослідники пов'язують економічну стійкість з фінансовим станом бізнесу, на яке впливає виконання зобов'язань, прибутковість, витрати [3, с.45]. Інші розглядають її як збалансованість активів і пасивів, здатність бізнесу зберігати свою інвестиційну привабливість шляхом управління ними. Ряд авторів бачать основним фактором, що впливає на економічну стійкість бізнесу людський капітал.

Є й інші визначення економічної стійкості, всі вони з різних сторін розкривають це багатопланове поняття, але, на нашу думку, на сьогодні доречним є такий підхід, який має своїх прихильників, представляється найбільш актуальним. Під економічною стійкістю підприємства розуміють можливість бізнесу протистояти сформованим зовнішнім умовам, що впливають на нього, а також уміння пристосовуватися до їх змін, задовольняти потреби майбутніх клієнтів на основі їх прогнозування та готовності до випереджувальних дій. Сучасним підприємствам доводиться функціонувати в умовах зовнішнього середовища, яке характеризується різноманітністю, динамізмом факторів, високим ступенем невизначеності і непередбачуваності. Тому стійкість бізнесу, в першу чергу, буде залежати від уміння швидко адаптуватися до мінливих умов господарювання, здатності підлаштовувати власну структуру відповідно до них, нарощувати конкурентні переваги, цілеспрямовано рухатися в сьогоденні і майбутньому.

Вивчаючи вплив інноваційної діяльності на економічну стійкість підприємства з метою впровадження цієї діяльності на практиці, важливим є визначення стратегії підприємства, очікувань стейкхолдерів. Забезпечуючи економічну стійкість в майбутньому періоді, інноваційна діяльність може знизити її у поточному. Це відбувається через значні витрати, необхідні для впровадження інновацій на підприємстві.

Розглянемо позитивні аспекти впливу інноваційної діяльності на економічну стійкість підприємства. Взагалі, у постіндустріальній економіці інновації виступають основним фак-

тором виживання та подальшого розвитку підприємства. У ринковій економіці середовище характеризується зростаючою динамічністю та формує все нові і нові вимоги до підприємств, відбувається перманентна боротьба між конкурентами за частку ринку, не припиняється пошук способів залучення нових клієнтів, постійно змінюються конкурентні переваги, недоліки, упущення та невдачі одних підприємств створюють можливості, які часто використовуються іншими. Тому підприємство, яке успішно та стійко функціонує у даний момент часу, але на якому не приділяється належна увага інноваціям, поступово, внаслідок свого відставання від науково-технічного прогресу, втрачає свої конкурентні переваги, знижується рівень його прибутковості. Індикатором таких негативних змін буде поступове зростання відхилень фактичних значень показників економічної стійкості від нормативних. [1, с. 196]

Перейдемо до негативних аспектів впливу інноваційної діяльності на економічну стійкість підприємства. Хоча визначення «негативні аспекти» є дещо умовними.

По-перше, витрати на здійснення інноваційної діяльності сприяють зниженню рівня поточної економічної стійкості підприємства. На нашу думку, негативізм цього аспекту є умовним, оскільки в довгостроковій перспективі здебільшого значні витрати на здійснення інноваційної діяльності є виправданими та приносять свій результат у вигляді економії витрат, збільшення прибутків тощо. Хоча ці ресурси могли б бути використані для усунення існуючих на даний момент недоліків, «вузьких місць» у функціонуванні підприємства і сприяли б відновленню або підвищенню стійкості його стану, без систематичного здійснення витрат на інноваційну діяльність не можливо сформувати потенціал для подальшого розвитку суб'єкта господарювання. Результати від здійснення інноваційної діяльності підприємство може отримати лише через декілька років. Також відволікання великих ресурсів на науково-дослідні роботи збільшує обсяг частки постійних витрат і це негативно позначається на гнучкості фірмової політики, здатності протистояти подіям, що ведуть до втрати стійкості підприємств і навіть кризовим явищам. [2, с. 171]. Але знову ж таки, якщо власник підприємства ставить перед собою довгострокові цілі, ці витрати, на нашу думку, є доречними та навіть необхідними.

Ефективне управління, поліпшення різних напрямів діяльності підприємства здатне зменшити негативний вплив зовнішніх умов функціонування. При цьому акцент в управлінні слід перенести на розвиток таких взаємопов'язаних детермінант економічної стійкості як гнучкість підприємства, інноваційна діяльність, людський капітал.

Вивчення досвіду конкурентоспроможного бізнесу в розвинених країнах, а також досліджень зарубіжних і вітчизняних вчених, дає підставу стверджувати, що підприємства, які здійснюють свою діяльність на базі інноваційних продуктів, послуг, технологій, а також інноваційного управління, заснованому на ефективному використанні інформації, легше і швидше пристосовується до динамічних умов, переживають кризу і розвиваються.

Таким чином, в сучасних умовах господарювання економічно стійким бізнес стає, в першу чергу, завдяки гнучкому управлінню його розвитком, здійснення інноваційної діяльності та розвитку інтелектуального капіталу.

Література

1. Баранівська Х. С. Вплив інноваційної діяльності на економічну стійкість підприємств з урахуванням поточного та довгострокового аспектів / Х. С. Баранівська. // Національний університет «Львівська політехніка». – 2011. – С. 195–197.
2. Гончаренко О. М. Вплив інноваційних технологій на стійкість функціонування підприємства / О. М. Гончаренко. // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – №1. – С. 167–174.
3. Дзюбенко Л. М. Прибутковість як основа стабільного розвитку акціонерного товариства / Л. М. Дзюбенко // Ринок цінних паперів України. – 2005. — № 11–12. С.45–51.
3. Семененко І. М. Компенсатори негативного впливу інноваційної діяльності на економічну стійкість підприємства [Електронний ресурс] / І. М. Семененко // Економічні науки/10.Економіка підприємства – Режим доступу до ресурсу: http://www.rusnauka.com/29_DWS_2009/Economics/53692.doc.htm